

AUTORZY

STEPHANIE FAREWELL PH.D.

TŁUMACZENIE

ADAM WALASZEK

GRUDZIEŃ 2010

NA ZLECENIE

XBRL INTERNATIONAL, INC.

XBRL CZY DOSTOSOWANY XML?

Wybór odpowiedniej technologii do elektronicznej sprawozdawczości biznesowej, która spełni oczekiwania.

Prawa Autorskie©2010, XBRL International, Inc., Stephanie Farewell
Wszystkie prawa zastrzeżone

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Zanim zostanie podjęta decyzja	3
Czym jest standard?	3
Standard XML	4
Czym jest XBRL?	4
Czym jest dostosowany XML?	5
Wymogi projektowe	5
Przykłady Implementacji	6
Nadzór bankowy – COREP/FINREP	6
Sprawozdawczość organów kontrolujących – Stan Nevada	6
Sprawozdawczość niefinansowa – sprawozdawczość społeczna	7
Sprawozdawczość wewnętrzna – Wacoal	8
Wybór odpowiedniej technologii na potrzeby Twojego projektu	9
Analiza wymogów projektowych	9
Porównanie XBRL i dostosowanego XML: różnice i podobieństwa	10
Podjęcie decyzji.....	12
Konkluzja	13
Autorzy	13
Bibliografia	13

WSTĘP

Jedną z decyzji, jaką muszą podjąć organizacje wdrażające elektroniczne systemy informatyczne na potrzeby sprawozdawczości biznesowej, jest wybór odpowiedniego standardu do przesyłania danych. Decyzja ta zazwyczaj sprowadza się do wyboru pomiędzy dostosowanym standardem XML (Extensible Markup Language) a otwartym, dającym znaczne większe możliwości, standardem XBRL (Extensible Business Reporting Language). XBRL jest pochodną XML-a. Swoją budowę opiera o zasady narzucone przez W3C¹. Umożliwia on nie tylko przesyłanie informacji, ale także informacji o informacjach, dzięki czemu sam proces raportowania nabiera bardziej wyrafinowanego kształtu.

Poniższa publikacja skierowana jest do przedstawicieli organizacji zaangażowanych w realizację projektu, w którym możliwe jest użycie standardu XBRL. Do zaznajomienia się z nią nie jest potrzebna specjalistyczna wiedza techniczna z zakresu standardów XBRL oraz XML. Ma ona na celu wsparcie procesu podjęcia decyzji dotyczącej zastosowania odpowiedniego standardu przez podmiot realizujący dany projekt. Jej lektura może stać się użyteczna dla przedstawicieli instytucji publicznych, czy też innych organizacji oraz przedsiębiorstw. Przytoczone, odnoszące się do różnych sfer sprawozdawczości, przykłady przedstawiają powody wyboru standardu XBRL do realizacji projektów. Pokazana jest sprawozdawczość nadzorcza, społeczna, do administracji publicznej oraz wewnętrzna. Na koniec przedstawione jest w jaki sposób należy przeprowadzić wybór pomiędzy XBRL-em a XML-em.

ZANIM ZOSTANIE PODJĘTA DECYZJA

Zanim przejdziemy do analizy poszczególnych już zrealizowanych projektów, przybliżone zostaną kwestie związane z istotą wykorzystywania standardów. W tej sekcji dowiemy się czym tak naprawdę są standardy XBRL i XML. Ponadto celem tego rozdziału jest skupienie się na standardach z perspektywy biznesowej, przy jednoczesnym przybliżeniu podstawowych technicznych terminów. Na koniec wskazana zostanie istota określenia wymagań, jakie ma spełniać projekt przed wyborem technologii do jego realizacji.

CZYM JEST STANDARD?

Ze standardami mamy do czynienia na co dzień. Niekoniecznie dotyczą one tylko kwestii informatycznych. Dla przykładu Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO) ustanowiła ponad 18 000 norm. Związane są one z różnymi aspektami naszego życia, jak np. standardy usług, standardy produkcji czy też standardy zarządzania jakością (ISO 9000).²

Standardy przedstawiają uzgodnioną metodykę postępowania. Są one:

- **udokumentowane** – każdy może skorzystać z odpowiedniego dokumentu i użyć go jako wzór czy zasadę
- **powtarzalne** – specyfikacje norm są na tyle szczegółowe, aby dostarczać stałą jakość

¹ W3C – World Wide Web Consortium – <http://www.w3.org>

² Strona internetowa ISO – <http://www.iso.org/iso/home.html>

- **powszechnie akceptowane** – poszczególne zapisy stają się standardem, gdy tylko zostanie to uzgodnione
- **stworzone przez wszystkie zainteresowane strony** – obowiązkowe standardy są tworzone przy współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi
- **dobrowolne** – choć zapisy prawa mogą sprawić, iż stosowanie niektórych norm ma charakter obowiązkowy³

Dlaczego standardy są ważne? Standardy dają poczucie zaufania i bezpieczeństwa. Gdy mamy z nimi do czynienia, wiemy, że działania w zgodzie z nimi są pewną normą. Z perspektywy informatycznej wdrożenie standardów zapewnia, że informacje czy oprogramowanie powstałe przy ich użyciu są interoperacyjne. Użycie standardów pozwala także na oszczędność czasu i pieniędzy, ponieważ nie trzeba zajmować się czymś, co już zostało odpowiednio zdefiniowane.

STANDARD XML

Z perspektywy raportowania biznesowego, użycie XML-a umożliwi ustrukturyzowanie, przechowywanie, przekazywanie i prezentowanie danych w sposób niezależny od systemu. Na przykład można pobrać dane z bazy danych, kodując je w standardzie XML. Następnie dane to mogą zostać przekazane inwestorom lub instytucjom nadzorczym, które, jeśli posiadają odpowiednie narzędzia, będą w stanie zinterpretować i zaprezentować dane. Na rynku istnieje wiele oprogramowania wspierających te procesy. Część z nich to oprogramowania płatne, aczkolwiek istnieją także oprogramowania typu open source. Można także w tym formacie przesłać dane do internetu. Stamtąd każdy użytkownik będzie mógł je oglądać, a nawet modyfikować, gdy tylko posiada wystarczające uprawnienia. Potrzebna do tego jest jedynie działająca przeglądarka.

Z perspektywy technicznej, specyfikacje XML definiują dokładnie zasady tworzenia poprawnych plików XML. Główną ideą istnienia tego standardu jest jego globalne użytkowanie na wszelkie potrzeby elektronicznej wymiany danych wraz z ich strukturyzacją. Takie podejście sprawia, że XML nie jest dostosowany do konkretnej dziedziny raportowania, jaką jest sprawozdawczość biznesowa. Sprawozdawczości w biznesie poświęcony jest właśnie XBRL. Budowa XBRL-a została oparta o schematy XML z tą różnicą, iż został on wyposażony w mechanizmy dedykowane sprawozdawczości biznesowej. Z drugiej strony, poprzez odpowiednie dostosowanie, można także użyć samego XML-a dla potrzeb tego rodzaju sprawozdawczości. To czy wybrać standard XBRL czy odpowiednio dostosowany XML jest tematem tej publikacji.

CZYM JEST XBRL?

XBRL to wolny od opłat, powszechnie stosowany standard do wymiany informacji biznesowych za pomocą plików XML. Specyfikacje XBRL są rozwijane i publikowane przez XBRL International, organizację non-profit skupiającą ponad 650 przedsiębiorstw i agencji publicznych zainteresowanych rozwojem, promocją oraz adaptacją standardu XBRL.⁴ XBRL to rozbudowany XML, pozwalający księgowym oraz instytucjom rządowym na identyfikację elementów, które są obowiązkowe w danej sprawozdawczości oraz pozwalający odzwierciedlić wielowymiarowość raportowania biznesowego. Zastosowanie standardu XBRL zapewnia wszystko co potrzebne jest do wdrożenia

³ BSI (National Standards Body of the UK) website – <http://www.bsigroup.com/en/Standards-and-Publications/About-standards/What-is-a-standard/>

⁴ XBRL website – <http://www.xbrl.org/AboutTheOrganisation/>

elektronicznego, niezależnego od aktualnie wykorzystywanych przez przedsiębiorstwa czy też instytucje publiczne oprogramowań systemu sprawozdawczości.

XBRL wykorzystuje nie tylko mechanizmy zawarte w XML, ale także inne ważne dla zaspokojenia funkcjonalności raportowania standardy, np. zastosowanie różnorodnych relacji (zarówno hierarchicznych jak i niehierarchicznych) czy też rozszerzalność, która jest niedostępna w XML-u.

Specyfikacja XBRL wykazuje jak stworzyć dokument zawierający raportowane dane w zgodzie z zasadami budowy plików XML (dokument taki nazywany jest „instance document”). Wykazuje także jak stworzyć zbiory plików przedstawiające poszczególne pozycje zawarte w raportach, wraz z ich znaczeniem, typami, relacjami oraz zasadami wprowadzania (zbiory takich plików nazywane są taksonomiami).

Taksonomie są tworzone przez grupy ekspertów, posiadających dogłębną wiedzę na temat obowiązujących zasad sprawozdawczości na poszczególnych terytoriach. Są one pewną obowiązującą normą, ale w żaden sposób nie ograniczają. Istnieje możliwość rozszerzenia ich o unikatowe pozycje, bez konieczności aktualizowania całej taksonomii. Z drugiej strony możliwe jest także zakazanie rozszerzeń taksonomii (np. zakaz taki dotyczy taksonomii FFIEC). Decyzja należy do podmiotu będącego jej właścicielem.

POWODY, ZE WZGLĘDU NA KTÓRE NIE NALEŻY TWORZYĆ NOWEGO STANDARDU OPARTEGO O XML

Dlaczego nie powinno się wymyślać nowego standardu będącego pochodną XML-a w sposób jasny zdefiniował w swoim artykule Tim Bray [Don't Invent New XML Languages](#).

Mimo, że powstał on parę lat temu, jego przesłanie jest wciąż aktualne: Zanim zdecydujesz się na stworzenie nowego rozwiązania opartego o XML, upewnij się, że przetestowałeś wszystkich obecne rozwiązania i nie znalazłeś rozwiązania

CZYM JEST DOSTOSOWANY XML?

Dostosowany XML to po prostu XML dostosowany do potrzeb konkretnej sprawozdawczości biznesowej. Wykorzystywane są specyfikacje XML oraz często inne oparte o XML technologie do stworzenia odpowiedniego rozwiązania. Rozwiązania, które zazwyczaj jest unikalne i prawnie chronione.

Implementacja dostosowanego XML-a niesie za sobą wiele zalet. Na przykład niektóre projekty nie wymagają wykorzystania różnorodnych relacji, dopuszczenia rozszerzeń, czy też umożliwienia wymiany informacji z innymi organizacjami. Za pomocą dostosowanego XML-a, można użyć gotowych narzędzi oraz oprogramowań służących do tworzenia i walidacji plików XML. Jednak zazwyczaj niemożliwa jest walidacja poprawności raportowanych danych.

WYMOGI PROJEKTOWE

Przed rozpoczęciem dyskusji nad wyborem odpowiedniej technologii w realizowanym projekcie niezbędne jest szczegółowe zdefiniowanie wymagań stawianych przed tworzonym rozwiązaniem. Proste projekty mają różne wymagania, niekoniecznie tożsame z projektami kompleksowymi. Przykładowo, jeżeli raportowane dane muszą być dzielone/wymieniane z innymi podmiotami (przedsiębiorstwami, organizacjami, instytucjami publicznymi) musi zostać zdefiniowane, jaki wykorzystać format przesyłania informacji i czy format ten spełnia oczekiwania podmiotów, które będą raportowały.

Dział [Wybór odpowiedniej technologii na potrzeby Twojego projektu](#), znajdując się na końcu publikacji, dostarcza informacje pomocne w procesie analizy potrzeb projektowych i wyboru odpowiedniej strategii wdrożeniowej.

PRZYKŁADY IMPLEMENTACJI

Kluczową decyzją, jaką muszą podjąć organizacje wdrażające systemy IT na potrzeby sprawozdawczości biznesowej, jest wybór odpowiedniej technologii do zapisu informacji. W tym dziale przedstawione są cztery przykłady, gdzie wybrany został standard XBRL. Pokazane jest, dlaczego wybrany został akurat ten standard (jak spełniał zakładane oczekiwania), jakie alternatywne rozwiązania były rozpatrywane oraz co spowodowało dokonanie takiego wyboru.

NADZÓR BANKOWY – COREP/FINREP⁵

W 2004 Komitet Europejskich Nadzorców Bankowych (CEBS) podjął się wdrożenia ujednoliconego elektronicznego formatu raportowania dla potrzeb sprawozdawczości opartej o Nową Umowę Kapitałową (Basel II). Stworzona została sprawozdawczość COREP, związana z raportowaniem ostrożnościowym instytucji finansowych oraz sprawozdawczość FINREP, związana z raportowaniem finansowym opartym o standardy IAS/IFRS.

Przed wyborem formatu sprawozdawczości CEBS zdefiniował następujące wymagania, jaki musi on spełniać:

- Musi odzwierciedlać kompletny zestaw tabel stworzonych w MS Excel
- Musi umożliwiać walidację
- Musi określać sposób prezentacji
- Musi umożliwiać sprawozdawczość wielojęzyczną

Pod uwagę brano były XML, SDMX, oraz XBRL. XML został odrzucony, gdyż nie zapewniał wystandaryzowanego formatu dla danych finansowych. Także SDMX (Statistical Data and Metadata Exchange) został odrzucony, mimo iż umożliwiał raportowanie wielowymiarowych danych zawartych w tabelach. Stało się tak, gdyż nie spełniał on wszystkich pozostałych wymagań. Ostatecznie użyto XBRL-a, ponieważ dawał on możliwość definiowania semantycznych znaczeń pozycji raportowanych (taksonomia) w taki sposób, że możliwa była sprawozdawczość porównywalnych danych w różnych krajach. Jednocześnie wspierał walidację poprawności przesyłanych informacji.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ ORGANÓW KONTROLUJĄCYCH – STAN NEVADA⁶

W 2009 the Urząd Kontroli Stanu Nevada (State of Nevada's Controller's Office – SCO) został zobligowany do zbierania informacji na temat zadłużeń agencji stanowych (SA) o terminie zapadalności powyżej 60 dni wstecz. Około 60 agencji dostarczało informacje do SCO 2-3 razy w miesiącu. Pierwotnie wykorzystywano do tego celu pliki Excel.

⁵ Serwis internetowy Eurofiling – http://www.eurofiling.info/corepTaxonomy/corep_taxonomy_documentation.html

⁶ Strona internetowa – http://www.cfo.com/article.cfm/14293057/2/c_14296446?f=home_todayinfinance
Strona World Commerce Review – http://www.worldcommercereview.com/publications/article_pdf/127

Urząd Kontroli Stanu Nevada określił następujące wymagania wobec nowego format sprawozdawczości:

- Wsparcie procesu otrzymywania z różnorodnych źródeł danych w jednolitym formacie
- Wsparcie procesu kontroli wymogów co do poprawności formatu, w jakim dane są przesyłane
- Wsparcie procesu walidacji danych przed ich przesłaniem do urzędu
- Rozwiązanie problem związanego z ręcznym przepisywaniem otrzymywanych informacji
- Umożliwienie generowania automatycznych raportów

Rozwiązanie XBRL – stworzone poprzez zbudowanie taksonomii opartej o specyfikacje określone przez XBRL Intentional – umożliwiło walidację raportowanych informacji przez podmioty sprawozdające (agencje stanowe) zanim zostały one przesłane do SCO. Znacznie polepszyło to jakość informacji otrzymywanych przez Urząd. Dotychczasowe rozwiązanie wykorzystujące pliki Excel, wymagało czasochłonnego kopiowania oraz agregowania danych, co z kolei zwiększało prawdopodobieństwo popełnienia błędów. Wdrażając XBRL pozbyto się tego problemu. Niepotrzebne stało się ręczne przepisywanie zaraportowanych danych, gdyż od tej pory odpowiednie raporty generowały się automatycznie. Co więcej, takie rozwiązanie dało możliwości użycia standardu XBRL jako części większego zintegrowanego systemu finansowej sprawozdawczości wewnątrz Urzędu Kontroli.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ NIEFINANSOWA – SPRAWOZDAWCZOŚĆ SPOŁECZNA⁷

Global Resource Initiative (GRI) to światowa, pozarządowa inicjatywa, która połączyła dwie wcześniejsze inicjatywy: Coalition for Environmentally Responsible Economics (CERES) oraz United Nations Environment Programme (UNEP). Inicjatywa GRI ma na celu polepszenie jakości, dyscypliny oraz użyteczności sprawozdawczości społecznej poprzez stworzenie ujednoczonego podejścia do tego dobrowolnego raportowania. Sprawozdawczość społeczna jest częścią idei mierzenia stabilności firmy za pomocą trzech wskaźników: wyników ekonomicznych, wpływu na środowisko oraz wpływu na otoczenie społeczne.

GRI określiło następujące wymagania wobec projektu nowego formatu sprawozdawczości:

- Zwiększenie spójności oraz wiarygodności informacji w obszarze zagadnień społecznych
- Ułatwienie wymiany raportowanych informacji
- Zwiększenie wartości dodanej wynikającej z wymiany informacji pochodzących z raportów społecznych
- Sprostanie problemowi związanemu z różnorodnością raportów

GRI szybko spostrzegło jak duże korzyści wynikają z zastosowania odpowiedniej technologii do wymiany informacji finansowych. Chcąc uzyskać podobne osiągnięcia w przypadku raportowania społecznego, GRI stworzyło w 2006 roku pierwszą wersję taksonomii XBRL– G3 taxonomy.

Istnieją poważne zalety raportowania informacji, w których przedsiębiorstwa ewidencjonują środowiskowe, społeczne i ekonomiczne aspekty swojej działalności w sposób elektroniczny. Otóż, gdy tylko będą one zdefiniowane w sposób jasny i przejrzysty, znacznie ułatwiony zostanie dostęp do tych informacji. To z kolei wpłynie na poziom zainteresowania się nimi.

⁷ Strona internetowa Global Reporting Initiative – <http://www.globalreporting.org/ReportingFramework/G3Guidelines/XBRL/>

XBRL jest środkiem umożliwiającym określenie semantyki raportów społecznych, co pozwoli na zwiększenie ich przejrzystości. Ponadto, jest istotne powiązanie pomiędzy informacjami społecznymi oraz wartością ekonomiczną firmy, a takie daje standard XBRL.

Dla przykładu, informacje odnośnie emisji gazów cieplarnianych oraz inicjatyw związanych z ochroną zdrowia mogą być przydatne w przewidywaniu przyszłych kosztów ponoszonych przez firmę. Dlatego też, wraz z raportami finansowymi, przedsiębiorstwa coraz częściej upubliczniają wyniki swojego funkcjonowania w obszarze zagadnień środowiskowych i społecznych. W ten sposób przedsiębiorstwa chcą pokazać pełny obraz swojej działalności.

Na świecie mamy już pierwszy przykład połączenia obowiązku sprawozdawczości społecznej i finansowej. W czerwcu 2010 roku Giełda Papierów Wartościowych w Johannesburgu (JSE) wprowadziła wymóg tego typu integralnej sprawozdawczości. XBRL wspiera taki rodzaj sprawozdawczości. Jest to możliwe dzięki wykorzystaniu różnych taksonomii do różnych celów, takich jak raportowanie finansowe (np. US GAAP taxonomy) oraz społeczne (np. G3 taxonomy).

SPRAWOZDAWCZOŚĆ WEWNĘTRZNA – WACOAL⁸

Wacoal Inc., japońskie przedsiębiorstwo produkujące odzież damską, musiało stawić czoła częstemu problemowi. Po serii przejęć oraz fuzji w skład przedsiębiorstwa wchodziło 36 zależnych spółek. W wyniku tego wewnątrz całej organizacji funkcjonowała 32 systemy finansowo-księgowo. Na nieszczęście, większość z nich nie pozwalała na bezproblemową wymianę przesyłanych informacji. Z tego powodu potrzebne było wprowadzenie zmian.

Projekt zmian miał za zadanie spełniać następujące oczekiwania:

- Zapewnienie elastycznego systemu, który w przyszłości może być rozbudowywany
- Wsparcie procesu zarządzania środkami pieniężnymi wewnątrz spółek w czasie rzeczywistym
- Poprawienie system wsparcia w podejmowaniu decyzji
- Integracja istniejących systemów

W celu zwiększenia efektywności Wacoal rozważało następujące alternatywne podejścia: wdrożenie jednego, zgodnego system finansowo-księgowego we wszystkich spółkach zależnych lub też stworzenie rozwiązania opartego o standard XML do celów komunikacji pomiędzy systemami. Pod uwagę brano była także implementacja rozwiązania XBRL. Ostatecznie Wacoal zdecydowało się na wdrożenie rozwiązania XBRL. Powodem takiej decyzji było najlepsze dopasowanie tego rozwiązania do istniejących potrzeb oraz łatwość dokonywania późniejszych zmian związanych z rozwojem firmy.

Hitachi Systems and Services Ltd. zbudowało taksonomię XBRL Global Ledger (XBRL-GL) wraz z odpowiednimi komponentami będącymi podstawą nowego systemu. Takie rozwiązanie umożliwiło utożsamianie raportowanych informacji z poszczególnych systemów FK z konkretnymi pozycjami w taksonomii. To z kolei pozwoliło na dokonanie łatwej konsolidacji danych. Co więcej, dzięki elastyczności, jaką posiada XBRL, dodawane w późniejszym czasie moduły były w pełni zintegrowane z istniejącym systemem.

⁸ Strategic Finance – <http://www.xbrl.org/Business/Companies/Breathing-New-Life-into-Old-Systems.pdf>

Implementacja zakończyła się sukcesem. Poprzez automatyzację procesu raportowania skrócony został czas oczekiwania na dane, co usprawniło zarządzanie przedsiębiorstwem. Odtąd stworzenie raportu podsumowującego dane okresy w całej organizacji zajmowało tylko dwa dni.

WYBÓR ODPOWIEDNIEJ TECHNOLOGII NA POTRZEBY TWOJEGO PROJEKTU

Powyższe przykłady pokazały, dlaczego w każdym przypadku wybrano standard XBRL, a nie np. dostosowanego XML-a. Za XBRL-em opowiadały się wyniki analizy porównawczej zalet stosowania danych rozwiązań przeprowadzane na początku prac projektowych. Nie oznacza to jednak generalnej zasady, że zawsze lepiej jest wybrać zastosowanie XBRL-a. Wszystko zależy od złożoności projektu.

Pomocne przy określeniu wymagań, jakie powinien spełniać konkretny projekt, powinno być udzielenie odpowiedzi na pytania, jakie znajdują się w kolejnej części publikacji. Odpowiadając na nie łatwo określisz, jakie założenia ma spełniać projektowane rozwiązanie, zaś w kolejnej tabeli dowiesz się jak owe założenia spełniają poszczególne technologie: XBRL i dostosowany XML.

ANALIZA WYMOGÓW PROJEKTOWYCH

Wystarczy poświęcić kilka minut na zapoznanie się z poniższymi pytaniami. Jeżeli pojawiają się twierdząca odpowiedź, to tworzony system powinien spełniać funkcjonalność określoną w kolumnie obok. Sposób, w jaki radzą sobie poszczególne standardy z zapewnieniem odpowiednich funkcjonalności określony jest w kolejnej tabeli znajdującej się w następnej sekcji.

Tabela 1: Analiza wymagań projektowych oraz identyfikacja funkcjonalności

PYTANIE	FUNKCJONALNOŚĆ ^A
☐ Czy chcesz zbierać i analizować informacje biznesowe otrzymywane z różnych wewnętrznych systemów?	Wewnętrzne współużytkowanie danych Wspieranie relacyjnych baz danych
☐ Czy wymieniasz informacje biznesowe z zewnętrznymi odbiorcami, np. z innymi organizacjami lub instytucjami?	Wykorzystanie standardu XML Obsługa narzędzi walidacyjnych XML Zewnętrzne współużytkowanie danych
☐ Czy niektóre informacje wymagają zdefiniowania różnorodnych zależności, takich jak jednoczesna przynależność informacji do różnych hierarchii lub wymiarów?	Obsługiwanie złożonych zależności Wykorzystywanie innych technologii opartych o XML Wsparcie baz wielowymiarowych
☐ Czy obecnie użytkowany system raportowania (np. wykorzystywanie arkuszy Excel) używa formuł, które mają być zachowane?	Umożliwienie zastosowanie prostych oraz złożonych formuł
☐ Czy istotna jest jakość informacji?	Obsługa narzędzi walidacyjnych poprawność składni XML Obsługa narzędzi walidacyjnych poprawność danych

☐ Czy system musi umożliwiać prezentowanie danych w różnych językach lub walutach?	Obsługa różnorodnych walut/ języków
☐ Czy odniesienia do odpowiednich regulacji prawnych niezbędne jest to jednoznacznego określenia znaczenia wymienianych informacji?	Zewnętrzne współużytkowanie danych Możliwość stosowania referencji
☐ Czy niezbędna jest wysokiej jakości prezentacja danych?	Możliwość zdefiniowanej prezentacji danych
☐ Czy możliwa jest w przyszłości zmiana struktury lub zakresu raportowanych danych?	Elastyczność (rozszerzalność)

^A Funkcjonalności określone w tej kolumnie odpowiadają funkcjonalności w tabeli 2.

PORÓWNANIE XBRL I DOSTOSOWANEGO XML: RÓŻNICE I PODOBIENSTWA

W poniższej tabeli wyszczególnione są powszechnie wymagane funkcjonalności systemów opartych o technologię XML. Podane jest także, jak spełnianie poszczególnych funkcjonalności umożliwia dostosowany XML oraz XBRL.

Uwaga: W tabeli użyte zostały specyficzne pojęcia opisujące obie technologie jak np.: element, schema, DTD, zależność. *Element* to w XML-u pojęcie przedstawiające znaczenie raportowanej pozycji, takich jak np. “aktywa bieżące” czy też “zobowiązania”. *Schema* oraz *DTD* to określenia plików zawierających listę zdefiniowanych przez użytkownika elementów. Po hasłem zależność kryje się określenie powiązania pomiędzy elementami, np. “aktywa bieżące” to część “Aktywów Razem”.

Tabela 2: Jak XML i dostosowany XML umożliwia spełnianie wybranych funkcjonalności

FUNKCJONALNOŚĆ	STANDARD XBRL	DOSTOSOWANY XML
Wykorzystanie standard XML	Tak.	Tak.
Wykorzystywanie innych technologii opartych o XML	Tak. XBRL wykorzystuje: <ul style="list-style-type: none"> • XML Schema do zdefiniowania elementów • Namespaces do sprecyzowania, jaka schema ma być użyta w celu znalezienia elementu • XLink w celu umożliwienia różnorodnych zależności pomiędzy elementami • XPath oraz XQuery w celu wsparcia funkcjonalności innych dodatkowych modułów XBRL 	Możliwe To zespół tworzący projekt decyduje czy wykorzystać inne oparte o XML technologie na potrzeby projektu.
Obsługiwanie złożonych zależności	Tak. XBRL definiuje relacje oddzielnie dla każdego element w taki sposób, że możliwe jest określenie dla każdego więcej niż jednej zależności.	Nie. Jeśli jest zaimplementowana jedynie specyfikacja XML, relacje pomiędzy elementami są częścią definicji każdego elementu.

FUNKCJONALNOŚĆ	STANDARD XBRL	DOSTOSOWANY XML
Elastyczność (rozszerzalność)	Tak. Możliwe jest definiowanie nowych elementów oraz relacji bez konieczności aktualizacji oprogramowania służącego do raportowania w formacie XBRL	Możliwe Oprogramowanie musi zostać dostosowane do zmian
Wewnętrzne współużytkowanie danych	Tak. Możliwe jest definiowanie elementów i relacji pomiędzy danymi użytkowanymi wewnątrz.	Tak. Możliwe jest definiowanie elementów i relacji pomiędzy danymi użytkowanymi wewnątrz.
Zewnętrzne współużytkowanie danych	Tak. Społeczeństwo XBRL zdefiniowało standardowe elementy oraz sposoby budowania relacji, dzięki którym możliwe jest zbudowanie taksonomii służącej do raportowania i wymiany danych pomiędzy organizacjami.	Nie. Dostosowany XML jest głównie dostosowany do potrzeb sprawozdawczych konkretnego podmiotu.
Możliwość stosowania referencji	Tak. XBRL daje możliwość wstawienia odnośnika do źródła definicja każdej pozycji raportowanej.	Nie. Sama specyfikacja XML nie dostarcza żadnego standardowego mechanizmu służącego do wstawiania referencji do źródeł zewnętrznych. Musi zostać stworzony i wdrożony odpowiedni dodatkowy komponent.
Obsługa różnorodnych walut/ języków	Tak. XBRL wspiera obsługę różnorodnych języków oraz różnorodnych walut wewnątrz jednego raportu.	Możliwe Oprogramowanie musi zawierać w sobie taka funkcjonalność.
Możliwość zdefiniowanej prezentacji danych	Tak. Warstwa prezentacji zawarta w taksonomii pozwala na zdefiniowanie przez użytkownika sposobu wizualizacji raportu.	Nie. Jednakże twórca raportu może dostarczyć dodatkowe pliki odpowiedzialne za wizualizację (np. pliku stylu XSLT).
Umożliwienie zastosowanie prostych oraz złożonych formuł	Tak. XBRL wspiera tworzenie prostych formuł (dodawanie/odejmowanie) w taksonomii. Dodatkowo warstwa Formulas umożliwia tworzenie bardziej skomplikowanych.	Nie. Specyfikacja XML sama w sobie dostarcza tylko jeden konkretny typ hierarchicznej zależności. Dopiero dodatkowe komponenty muszą zostać wdrożone, aby możliwe było zastosowanie formuł.
Obsługa narzędzi walidacyjnych poprawność składni XML	Tak. Narzędzia walidujące poprawność plików XBRL pod względem poprawności składniowej XML mogą zostać zastosowane.	Tak. Narzędzia walidujące poprawność plików XBRL pod względem poprawności składniowej XML mogą zostać zastosowane.
Obsługa narzędzi walidacyjnych poprawność danych	Tak. Istniejące narzędzia XBRL umożliwiają sprawdzanie matematycznych zależności pomiędzy danymi zdefiniowanymi w taksonomii. Możliwe jest także sprawdzenie poprawności okresu, za jaki zaraportowane są dane. Narzędzie nie mogą sprawdzić czy została zaraportowana z taksonomii poprawna pozycja.	Możliwe Narzędzie sprawdzające poprawność danych musi zostać opracowane od podstaw.

FUNKCJONALNOŚĆ	STANDARD XBRL	DOSTOSOWANY XML
Wspieranie interoperacyjności w relacyjnych bazach danych	Tak. Niezależne definiowane poszczególnych pozycji w raporcie oraz niezależne definiowanie zależności pomiędzy nimi wraz z rozszerzalnością taksonomii sprawia, że dane w XBRL-u mogą być łatwo wykorzystywane w relacyjnych bazach danych.	Tak. Wymaga więcej wysiłku, ale jest możliwa ze względu na zastosowane powiązania pomiędzy elementami.
Wsparcie baz wielowymiarowych	Tak. Elementy mogą być zdefiniowane poprzez zastosowanie wymiarów (XBRL Dimensions).	Tak. Elementy mogą być zdefiniowane poprzez zastosowanie wymiarów. Potrzebne jest przy tym określenie, w jaki sposób wymiarowość powinna być wyrażona. Takie podejście będzie unikalne dla każdego projektu.

PODJĘCIE DECYZJI

Po dokonaniu wyboru zakładanych wymagań oraz funkcjonalności tworzonego projektu i analizie sposobów ich spełniania przez oba standardy decyzja o wyborze odpowiedniej technologii powinna być łatwa. Należy przy tym pamiętać, że oprócz tego rodzaju analizy niezbędna jest także konsultacja z ekspertami z dziedziny informatyki. Jeżeli zdarzyłoby się tak, iż zaproponowany został wybór innej technologii niż XML czy XBRL, należy upewnić się czy stosowanie nowatorskiego rozwiązania jest konieczne i wskazane.

W tym miejscu powinno być także wspomniane, że niektóre powszechnie szanowane organizacje są przeciwne stosowaniu innych rozwiązań niż XBRL. Dla przykładu, Federacja Europejskich Księgowych (FEE) w ostatnim czasie ogłosiła następujące stanowisko:

If the full potential of the electronic network ... is to be realised in practice, we agree that the format of the information submitted should be harmonised. As mentioned in our response to the CESR Call for Evidence on standard reporting formats FEE is of the view that XBRL should be the way forward and does not see a need to analyse alternative electronic reporting methodologies at this stage. There seems to be broad support for the move towards XBRL in various jurisdictions in the European Union and around the world and thus FEE believes that the resources used in the move towards a common format should be used in the direction of developing XBRL and not for analysing alternative reporting means.⁹

Takie podejście—nawołujące do wykorzystania standardu, który jest już powszechnie stworzony i wdrożony, ponieważ jest standardem—nawiązuje do słów wypowiedzianych na początku tej publikacji. Użytkowanie standardu powoduje wzrost zaufania do samego procesu oraz przyspiesza dalszy rozwój. Ze względu na to, że istnieje światowy standard sprawozdawczości biznesowej, FEE zdecydowało się na pełne poparcie jego wdrażania, nie widząc przy tym innych alternatyw.

⁹ Komentarz FEE dotyczący konsultacji CESR "Development of Pan-European Access to Financial Information Disclosed by Listed Companies" strona 3.

KONKLUZJA

Jeśli rozważane jest zastosowanie dostosowanego XML-a lub XBRL-a w projekcie elektronicznej sprawozdawczości, przed ostatecznym wyborem musi zostać dokonana analiza, jak spełniane są wymagania stawiane projektowi przez oba standardy.

To wymogi powinny narzucić rozwiązanie, a nie technologia. Przy realizacji bardziej złożonych projektów sprawozdawczości biznesowej lepiej jest zastosować standard XBRL, choć zastosowanie dostosowanego XML-a jest także możliwe. Jednak w tym drugim przypadku należy mieć na uwadze ryzyko budowania czegoś w pewnego rodzaju izolacji, gdyż w największych projektach wykorzystywany jest XBRL.

Dziesiątki tysięcy godzin były poświęcone na budowę standardu XBRL tak, aby spełniał on jak najlepiej oczekiwania uczestników procesu raportowania, dlatego jest on najlepszą technologią do elektronicznej tego procesu.

AUTORZY

Stephanie Farewell jest Profesorem Nadzwyczajnym z dziedziny Rachunkowości na Uniwersytecie w Arkansas. Posiada tytuł dyplomowanego księgowego (CPA). Stephanie uzyskała tytuł BBA, MACC oraz na Uniwersytecie w Oklahomie. Jej artykuły publikowane są m.in. w *Journal of Accounting and Public Policy*, *Journal of Information Systems*, *Issues in Accounting Education*, *Accounting Education: An International Journal* oraz *The CPA Journal*. Jest specjalistą z zakresu rachunkowych systemów informatycznych.

BIBLIOGRAFIA

Bray, T. (2006, January 09). *Don't Invent New XML Languages*. Retrieved September 2010, from ongoing: <http://www.tbray.org/ongoing/When/200x/2006/01/08/No-New-XML-Languages>

BSI Group. (2010). *What is a standard?* Retrieved 2010, from BSI: <http://www.bsigroup.com/en/Standards-and-Publications/About-standards/What-is-a-standard/>

Committee of European Banking Supervisors. (2009, December 23). *CEBS Why is XBRL recommended to be used?* Retrieved September 2010, from XBRL Wiki: http://www.xbrlwiki.info/index.php?title=CEBS_Why_is_XBRL_recommended_to_be_used%3F

Eurofiling. (2007, April 20). *COREP-FINREP Documentation*. Retrieved September 2010, from CEBS: http://www.eurofiling.info/corepTaxonomy/corep_taxonomy_documentation.html

Global Reporting Initiative. (n.d.). *G3 Guidelines in XBRL*. Retrieved September 2010, from Global Reporting Initiative: <http://www.globalreporting.org/ReportingFramework/G3Guidelines/XBRL/>

Hasegawa, M., Sakata, T., Sambuichi, N., & Hannon, N. (2004, March). Breathing New Life Into Old Systems with XBRL-GL. *Strategic Finance*, pp. 47-51.

Hoffman, C. (2009). *XBRL Builds on Top of XML*. Retrieved September 2010, from XBRL Business Information Exchange: <http://xbrl.squarespace.com/journal/2009/4/25/xbrl-builds-on-top-of-xml.html>

ISO. (2010). *ISO Standards*. Retrieved September 2010, from International Organization for Standardization: http://www.iso.org/iso/iso_catalogue.htm

McCann, D. (2009, August 24). *XBRL: The Inside Story*. Retrieved September 2010, from CFO: http://www.cfo.com/article.cfm/14293057/1/c_14296446?f=home_todayinfinance

van Damme, H. (2010, September 29). *FEE Comments on the CESR Consultation Paper on "Development of Pan-European Access to Financial Information Disclosed by Listed Companies"*. Brussels.

Watson, L., & Dhobale, S. (2009, June). Around the World With XBRL. *World Commerce Review*, 3 (2), pp. 44-48.

XBRL International, Inc. (2010). *About the Organisation*. Retrieved September 2010, from XBRL International, Inc.: <http://www.xbrl.org/AboutTheOrganisation/>